

Åpenhetsloven

Redegjørelse 2023

Innhold

1. Om åpenhetsloven	3
2. Om Cultura Bank.....	3
2.1 Formål, tjenester og produkter	3
2.2 Organisering	5
3. Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger i Cultura Bank.....	6
3.1 Innledning og generelle prinsipper.....	6
3.2 Kartlegging og vurdering	7
3.3 Forebygging og reduksjon av negativ påvirkning og skade	9
3.4 Oppfølging og kontroll	10
4. Oppsummering av arbeidet.....	11
5. Ytterligere informasjon og kontaktopplysninger	11

1. Om åpenhetsloven

Åpenhetsloven (lov 18.06.2021 nr. 99) skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt gi allmenheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer sin etterlevelse av loven. Loven skal sikre at næringslivet kartlegger sine egne leverandører og kontraktsparters etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter. Dette gjøres gjennom å sikre åpenhet om leverandørkjeder og pålegge virksomhetene å utføre og redegjøre for aktsomhetsvurderinger.

Loven trådte i kraft fra 1. juli 2022 og omfatter alle virksomheter som klassifiseres som større virksomheter. Første rapportering etter loven skal skje fra sommeren 2023 for alle rapporteringspliktige og deretter med årlige mellomrom.

I tillegg skal loven gi allmenheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Kort oppsummert underlegges foretak som omfattes av loven tre plikter:

a) Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger, herunder:

- Kartlegging og vurdering
- Iverksetting av tiltak
- Oppfølging og kontroll

b) Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger

c) Plikt til å oppgi informasjon til enhver som ønsker informasjon om virksomhetens etterlevelse av åpenhetsloven

Cultura Bank er ikke formelt omfattet som rapporteringspliktig i.h.t. loven, men Cultura Bank har som et ledd i sin bærekraftsatsing og profil og som fastsatt i sin Policy for bærekraft likevel tatt en strategisk beslutning om å redegjøre for sine aktsomhetsvurderinger i henhold til loven.

2. Om Cultura Bank

2.1 Formål, tjenester og produkter

Cultura Bank ble etablert i 1997, som en videreføring av det medlemsbaserte Cultura Lånesamvirke. Banken har som formål å finansiere samfunnsnyttige og bærekraftige prosjekter og praktiserer som eneste bank i Norge åpenhet omkring sine utlån til bedrifter. Cultura Bank tilbyr de fleste vanlige banktjenester for både privatpersoner og virksomheter.

Utlånsvirksomheten består av en bredt sammensatt kundeportefølje som er bygget opp gjennom en verdibasert utlånspolicy og er bankens kjernevirksomhet. I tillegg tilbyr banken en rekke andre tjenester og produkter som er naturlig å tilby i tilknytning til dette, herunder betalingsformidling samt enkelte kortprodukter. Banken har også etablert Cultura Gavefond som gir gaver til gode formål, samt også Cultura Flokk – en crowdfunding plattform som gjør det mulig for initiativtakere å forestå innsamlinger til ulike gode formål.

Banken har kunder over hele landet, med hovedvekten av kundemassen lokalisert i Østlandsområdet. Som en verdibasert bank søker banken gjennom sin virksomhet å bidra til verdiskapning for både eiere, kunder og samfunnet ellers. I dette ligger at bankens virksomhet skal bidra til samfunnsnytte, respekt for menneskerettighetene og ivareta miljøhensyn. Hensynet til samfunn og miljø har prioritet fremfor bankens eget økonomiske resultat, men lønnsom drift er imidlertid en forutsetning for at banken skal kunne vokse og utvikle seg.

For å underbygge dette på en tydelig måte har Cultura Banks formålsparagraf et tillegg som ikke står i standardvedtektene for sparebanker og som framgår av vedtektenes §1.2:

«Formålet er ved finansiering av samfunnstjenlige prosjekter å bidra til å skape livskvalitet og livskraftig økonomi innenfor en levende natur. Bankens skal bidra til å utvikle holdninger til penger og økonomi slik at kapital kan styres mot reelle behov og uløste oppgaver i samfunnet»

Formålsparagrafen fastslår at banken skal utvikle den økonomiske forståelsen av hva som skaper en god virksomhet til å omfatte etikk og sosialt ansvar.

Cultura investerer videre i virksomheter og allokere kapital til formål som har positiv påvirkning på sosiale, økonomiske og miljømessige forhold. Vår utlånsportefølje skal bidra til positiv utvikling på en eller flere av disse tre områdene og Cultura deler derfor sin utlånsportefølje inn etter den tredelte bunnlinjen: «People, Planet and Prosperity».

Cultura Bank har som mål å være en ledende representant for en høy etisk standard i banksektoren og banken inntok i 2022 førsteplassen i «Etisk bankguide» som publiseres av Forbrukerrådet og framtiden i våre hender.

<https://etiskbankguide.no/bank/>

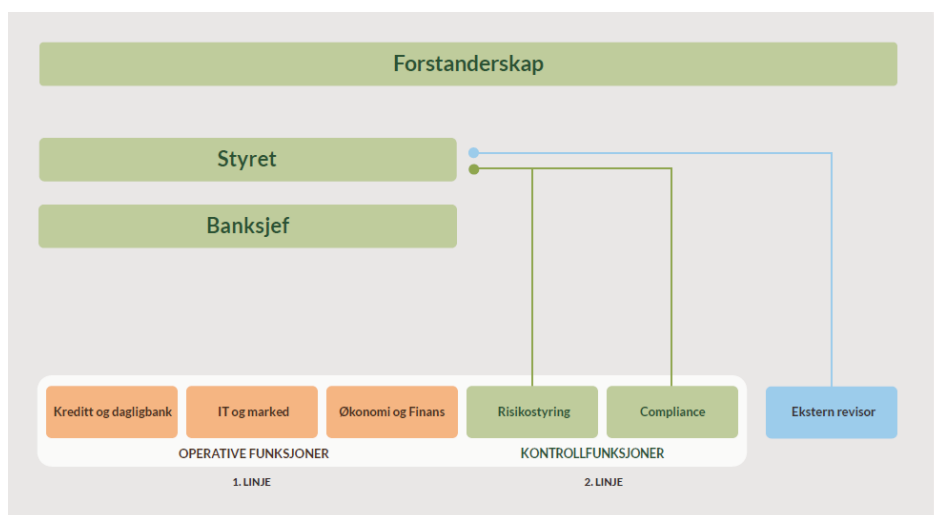
Cultura Bank er videre medlem av Global Alliance for Banking on Values' (GABV), et internasjonalt nettverk av verdibaserte banker som arbeider for å finne bærekraftige løsninger på globale problemer. GABV består av over 60 medlemsbanker, kredittforeninger og mikrofinansinstitusjoner fra totalt 44 land. Alliansen ble grunnlagt i 2009 og Cultura Bank sluttet seg til alliansen og dens seks prinsipper for verdibasert bankvirksomhet allerede i 2010.

Som et ledd i ovennevnte så er det derfor et høyt prioritert mål for Cultura Bank å bidra til åpenhetslovens målsetting om å anvende leverandører som etterlever internasjonalt anerkjente standarder med henblikk på ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

2.2 Organisering

Bankens arbeid med aktsomhetsvurderinger inngår som en del av arbeidet i.h.t. bankens Policy for bærekraft, samfunnsansvar og klimarisiko og er som en underordnet del av denne forankret i bankens overordnede mål, strategi og verdigrunnlag. Formålet med dette avsnittet er å redegjøre for hvordan dette arbeidet er organisert.

Cultura Bank er organisert i henhold til lov om finansforetak og bankens vedtekter. Den overordnede organisering av banken er framstilt nedenfor:

Forstanderskapet

Banken benevner sitt øverste organ forstanderskapet. Forstanderskapet består av representanter for innskytere, eiere av egenkapitalbevis og bankens ansatte. Oppgavene til forstanderskapet er blant annet å vedta bankens regnskap, velge styre og utnevne valgkomité.

Styret

Styret har det overordnede ansvaret for bærekraftsrisikoen i banken. Styret fastsetter policy for bærekraft samt underliggende retningslinjer og har dermed det overordnede ansvaret for at arbeidet med både bærekraft og underliggende aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold inngår som en del av dette arbeidet. Bærekraft gjennomstyrer styringen av banken.

Banksjef

Banksjef er ansvarlig for gjennomføringen av Culturas bærekraftspolicy med tilknyttede retningslinjer. I tillegg har banksjef det overordnede ansvaret for at disse blir kommunisert videre i organisasjonen.

Ledergruppen og bærekraftkomiteen

Ledergruppen utgjør bankens bærekraftkomité, og vurderinger av retningslinjer for aktsomhetsvurderinger faller derfor også inn under denne. Ledergruppen er banksjefens rådgivende organ og har et felles ansvar for å gi råd om og følge opp bankens bærekraftarbeid, herunder at disse

retningslinjene er kjent i de respektive avdelingene og gjennomgående reflekteres i oppgaver og operative rutiner.

Bærekraftkomitéen skal være en pådriver for å minimere bankens negative påvirkning på økonomiske, sosiale og miljømessige forhold og samtidig øke det positive bidraget. Medlemmene i ledergruppen er også ansvarlige for å identifisere bærekraftrisiko og integrere denne i Culturas totale risikohåndtering. Leder av økonomifunksjonen har ansvar for å påse at etterlevelse av de initiativer som banken har sluttet seg til blir rapportert.

Avdelingslederne som en del av ledergruppen har hovedansvaret for oppfølging av gjeldende regelverk og implementering av policy for bærekraft med tilknyttede retningslinjer innenfor sitt ansvarsområde. Dette innebærer å forstå hvordan bærekraft påvirker banken og bankens kunder samt hvordan retningslinjene skal operasjonaliseres innenfor eget ansvarsområde. Ledere har også et overordnet ansvar for å videreformidle relevant informasjon om operasjonalisering av retningslinjene til bærekraftkomitéen. Dette gjelder både fra eget ansvarsområde og eventuell ekstern informasjon vedrørende leverandører og samarbeidspartnere.

Bankens øvrige medarbeidere

Alle medarbeidere i Cultura har et selvstendig ansvar for å sette seg inn i gjeldende regler og retningslinjer innenfor sine ansvarsområder og informere sin overordnede om eventuelle brudd på disse. Medarbeidere skal opptre i samsvar med bankens verdigrunnlag.

3. Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger i Cultura Bank.

Dette kapitlet beskriver hvordan Cultura Bank gjennomfører sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger.

3.1 Innledning og generelle prinsipper

Cultura legger til grunn veilederen til Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv i sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger. Prosessen er synliggjort ved bruk av figuren nedenfor:

Kilde: Kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv.

Culturas aktsomhetsvurderinger er risikobasert. Dette innebærer at vurdering og prioritering av risiko for brudd på menneskerettighetene og risiko for uanstendige arbeidsforhold foretas med henblikk på alvorlighetsgrad, omfang og sannsynlighet for potensiell negativ påvirkning eller skade.

Videre legger Cultura til grunn at aktsomhetsvurderinger skal være dynamiske, og aktsomhetsvurderingsprosessene er derfor en pågående og gjentagende prosess. Dette gjøres ved at Cultura foretar en årlig evaluering av arbeidet som er blitt gjort slik at man kan lære av hva som fungerte og ikke fungerte og derigjennom eventuelt forbedre prosessene der hvor det er nødvendig.

Cultura styrker også sine aktsomhetsvurderinger gjennom involvering av interessenter, det vil si personer eller grupper som kan påvirke eller påvirkes av Culturas virksomhet. Interessentdialog innebærer toveiskommunikasjon og ikke kun informasjon fra banken til interessentene.

Culturas aktsomhetsvurderinger skal samsvare med internasjonale standarder for ansvarlig næringsliv, og tilnærmingen avstemmes med Lokalbank- alliansen med henblikk på at man ønsker å ha felles vurderingsprinsipper for felles leverandører og samarbeidspartnere og de som Cultura kun har et bilateralt engasjement med.

Intern og ekstern kommunikasjon rundt prosesser, funn og planer skal være en viktig del av en Culturas aktsomhetsvurderinger.

3.2 Kartlegging og vurdering

Dette punktet omhandler hvordan Cultura kartlegger og vurderer negativ påvirkning og skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og samarbeidspartnere.

Cultura legger i dette arbeidet til grunn følgende tilnærming:

- a) Innhenting av grunnleggende oversikt over bankens virksomhetsområder og forretningsforbindelser.
- b) Innsamling av informasjon om risiko knyttet til bransje, land, produksjonsprosesser og innsatsfaktorer for å vurdere overordnet risiko. Relevante informasjonskilder er ofte rapporter fra myndigheter, fagbevegelse, sivilsamfunn, bedriftsforeninger, nasjonale menneskerettighetsinstitusjoner og nyhetsoppslag.
- c) Der det mangler informasjon, tas det kontakt med relevante interessenter og eksperter.
- d) Inkludering av informasjon fra varslingskanaler og klagemekanismer.
- e) Kartlegging av de viktigste risikoområdene og prioritering av disse for videre innsats.
- f) Regelmessig gjennomgang av funnene fra denne overordnede risikoanalysen.
- g) Oppdatering av analysen ved endringer i bankens aktiviteter, varer eller tjenester.

Følgende typer leverandører og samarbeidspartnere vurderes først:

- De med eventuelle tilknytninger til risikoland (land med konflikt, sårbare grupper, svakt styresett og/eller høy korrupsjon)
- De med en eventuell særlig risikofyllt aktivitet eller produksjonsprosess (arbeidsintensiv, bruk av uformell arbeidskraft, kjemikalier og eller tungt maskineri)

- De som eventuelt tidligere er identifisert med høy risiko

Nedenstående er allment kjente eksempler på *menneskerettigheter* der leverandører og samarbeidspartnere kan ha negativ påvirkning og som Cultura Bank derfor vurderer:

- Tvangsarbeid
- Lønnsdiskriminering
- Kjønnbasert vold eller trakassering
- Manglende involvering av berørte urfolksgrupper
- Represalier mot kritiske stemmer fra sivilsamfunn og menneskerettighetsforsvarere
- Tilgang til rent vann
- Rett til privatliv

Nedenstående er allment kjente eksempler på *anstendige arbeidsforhold* der leverandører og samarbeidspartnere kan ha negativ påvirkning og som Cultura Bank derfor vurderer:

- Ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet
- Lønnsvilkår
- Arbeidstid, hviletid og fritid/ferie.
- Rett til fagorganisering
- Forbud mot tvangsarbeid og moderne slaveri
- Forbud mot barnarbeid
- Diskrimineringsvern og likestilling
- Regulære ansettelsesforhold, inkl. skriftlige arbeidsavtaler
- Forsikringer, sosiale ordninger, lovfestede ytelser
- Varslervern

For å innhente relevante opplysninger fra leverandører og samarbeidspartnere har Cultura Bank utviklet et egenerklærings skjema som skal besvares og som banken etter mottak vurderer og scorer.

Den helhetlige scoringen baseres på en vurdering av svarene som mottas i egenerklærings skjemaet og som så sammenholdes med andre relevante eksterne kilder der hvor dette er hensiktsmessig.

Slike kilder er først og fremst:

- nettsted med uavhengig informasjon om risiko knyttet til geografi, bransje og produkt / tjeneste:

Geografi:

<https://www.ituc-csi.org/>

Bransje:

<https://fra.europa.eu/en/publication/2019/business-related-human-rights-abuse-reported-eu-and-available-remedies>

Produkt / tjeneste:

<https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten>

- leverandørens og samarbeidspartnerens egne nettsteder
- omtaler i media som kan være både positive og negative

Den helhetlige scoringen fastsettes ved hjelp av enkel poeng - / matrise – beregning.

Poengberegning for svar på hvert av de 13 spørsmålene

0	<i>Ikke svart</i>
1	<i>Svart, men ikke tilfredsstillende</i>
2	<i>Svart, men mangelfullt</i>
3	<i>Svart og funnet godkjent</i>

Maksimal score i modellen er således 39 poeng, hvor leverandøren /samarbeidspartneren kan gis maksimalt 3 poeng på hvert av de 13 spørsmålene i egenerklærings skjemaet.

Helhetlig scoring settes deretter med bakgrunn i følgende tabell:

0 - 20	RØD
20 -29	GUL
30 - 39	GRØNN

Den helhetlige scoringen som settes på bakgrunn av informasjonen som innhentes fra ovennevnte kilder, danner grunnlaget for videre arbeid overfor leverandører og samarbeidspartnere med henblikk på forebygging og reduksjon av negativ påvirkning og skade.

3.3 Forebygging og reduksjon av negativ påvirkning og skade

Dette avsnittet beskriver hvordan Cultura Bank arbeider med å forebygge og redusere negativ påvirkning og skade.

Formålet med forebygging og reduksjon av negativ påvirkning er å stanse aktiviteter og samarbeid hvor banken forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning av menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Cultura går som hovedregel først i dialog med leverandørene og samarbeidspartnerne om eventuelle negative funn som framkommer gjennom egenerklæringene og komplementerende informasjon og vurderinger innhentet og foretatt av Cultura Bank selv.

Formålet med dette er at leverandørene og samarbeidspartnerne skal få en anledning til å rette opp forholdet. Dersom dette ikke fører fram så kan Cultura etter en forutgående vurdering og beslutning i Bærekraftkomiteen velge å avvike samarbeidet. Dersom forholdene vurderes som særskilt alvorlige så kan Bærekraftkomiteen beslutte å avvike samarbeidet uten at leverandøren eller samarbeidspartneren gis anledning til å utbedre forholdene.

Leverandører og samarbeidspartnere som Cultura har felles med LB - selskapet AS (Lokalbank) følges opp av sistenevnte, men Cultura følger samtidig opp arbeidet som gjøres gjennom innsyn i og – om nødvendig - påvirkning av vurderingene som gjøres.

Cultura Bank har utviklet et prosessløp for å forebygge og redusere eventuell framtidig negativ påvirkning hos egne leverandører og samarbeidspartnere.

Cultura Bank kan velge å bryte forbindelsen med en leverandør eller samarbeidspartner etter en forutgående beslutning i Bærekraftkomiteen etter mislykkede forsøk på å forhindre eller redusere skade, når den ikke er mulig å rette opp, eller når det ikke er rimelig håp om en endring. Før Cultura Bank bryter forbindelsen, vil Cultura Bank vurdere om dette kan ha andre negative følger for mennesker, samfunn og miljø.

Når og dersom Cultura bestemmer seg for å videreføre et samarbeid med en leverandør eller samarbeidsforhold i påvente av at sistenevnte gjør forbedringer, forutsettes det at Cultura Bank får tilstrekkelig informasjon til å kunne redegjøre for hvilke tiltak som er igangsatt.

3.4 Oppfølging og kontroll

Som det framgår av figuren i avsnitt 3.1 så er arbeidet med aktsomhetsvurderinger en kontinuerlig og kjedet prosess og hvor oppfølging og kontroll av aktivitetene i punkt 3.2 og 3.3 er en viktig del av denne prosessen.

Som et ledd i dette gjennomfører Cultura derfor – enten alene eller i samarbeid med Lokalbank– en oppfølging og kontroll som innehar følgende trinn:

- a) Evaluering av gjennomføringen og resultatene av tiltak og måloppnåelse for aktsomhetsvurderingene.
- b) Jevnlige vurderinger av leverandører og samarbeidspartnere for å påse at de iverksetter tiltak for å forebygge og redusere risiko.
- c) Involvering av rettighetshavere og de som eventuelt er påvirket av menneskerettighetsbrudd som banken har forårsaket eller har bidratt til - inkludert arbeidstakere, arbeidstakerrepresentanter og fagforeninger.
- d) Periodiske vurderinger av flerparts- og bransjeinitiativ som Cultura deltar i – eksempelvis gjennom Finans Norge.
- e) Identifisering av negativ påvirkning eller risiko som kan ha blitt oversett i tidligere aktsomhetsvurderinger og sørge for å inkludere disse i fremtiden.

f) Vurdering av tilbakemeldinger og erfaringer som er gjort i arbeidet med aktsomhetsvurderingene.

4. Oppsummering av arbeidet

Cultura Bank har – med bakgrunn i en risikobasert tilnærming som beskrevet ovenfor – sendt ut egenerklæringsskjemaer til alle sine leverandører og samarbeidspartnere der hvor leveransene eller det økonomiske samarbeidet i 2022 har oversteget en omforent terskelverdi.

For leverandørene og samarbeidspartnerne som er felles med Lokalbank og hvor Cultura Banks andel av leveransene /samarbeidet overstiger Culturas terskelverdi så har Lokalbank forestått utsendelsene på vegne av bankene som inngår i samarbeidet.

Med bakgrunn i terskelverdiene som ble satt for 2022 har Cultura Bank og Lokalbank hver stått for 50 % av utsendelsene.

På bakgrunn av mottatte svar så har leverandørene/samarbeidspartnerne blitt vurdert iht rammeverket som beskrevet over, og av de som har svart så er alle vurdert til å være i grønn kategori hvilket anses som meget positivt.

Samtidig hadde det vært ønskelig med en høyere gjennomsnittlig svarprosent enn på ca. 41,5 % både overfor Lokalbank og Cultura Bank. Det vil derfor være et prioritert område å øke svarprosenten gjennom oppfølging av utsendte skjemaer i perioden som kommer som da dette arbeidet er en kontinuerlig prosess.

5. Ytterligere informasjon og kontaktopplysninger

Dersom du eventuelt ønsker informasjon om Cultura Banks aktsomhetsvurderinger som ikke framgår av ovennevnte redegjørelse er du velkommen til å kontakte oss på nedenstående epost-adresse hvorpå vi vil svare deg så snart vi har hatt anledning til å vurdere din henvendelse:

cultura@cultura.no

Oslo 30. juni 2023

Jannike Østervold

Banksjef

i.h.t. styrefullmakt

